

telsen af det af os stillede Vædringsforslag indvendt, for det første, at det stødte hans Skjønheidsføds; men jeg tror uregelmæssigt, at den ærede Ordfører, naar han med dette for Die vil gjenneklæde Lovforslaget i sin Helhed, som det nu foreligger, vil træffe mangfoldige andre Punkter, der med fuld saa megen Føie kunde trænge til at staffles ud af Lovforslaget. Disse æsthetiske Hensyn plede jo imidlertid ikke at have nogen sær Vægt heri Thinget, og jeg vil dog meget bede om, at dette Skjønheids-hensyn ikke maa bevæge dem, som ellers ville stemme for vort Vædringsforslag, til nu at negte det deres Stemme. — En anden Indvending, som ganske vist har mere Vægt, var den, at det vil blive Domstolene, som komme til at afgjøre Spørgsmaalet. Disse stakkels Domstole, som efter den ærede Ordførers Formening ville være meget ilde farnede derved, da de ikke ville have Noget at støtte deres Dom paa. Det forekommer mig nu paa den ene Side at være en Selvfølge, at hvor der er Tale om en Ret, der kan man ikke bruge Indenrigsministeren til at afgjøre, om Retten er tilstede eller ikke, men at dette maa afgjøres af Domstolene, og paa den anden Side skulde jeg mene, at Domstolene i dette Tilfælde ikke i mindste Maade ere stillede uheldigere end i mangfoldige andre, hvor de maa støtte deres Domme paa andre Mænds og navnlig paa Landvæsenkommissionernes Skjøn. Hvorfor i Alverden skulde Domstolene være saa uheldigt stillede overfor Afgjørelsen af et saadant Spørgsmaal, da de dog frit kunne forlange det kompetenteste Skjøn, som findes her i Landet, nemlig Landvæsen- og Overlandvæsenkommissionernes Skjøn, til at støtte deres Dom paa? Jeg maa derfor vedblivende mene, at Vedtagelsen af vort Vædringsforslag vil være et temmeligt nødvendigt Supplement til § 2, naar denne endelig skal indføres i Livet som en Lovparagraf.

Indenrigsministeren: Jeg tror, at man maa give det ærede 2det Medlem for 9de Kreds (Estrup) Ret i, at de reelle Indvendinger, som den ærede Ordfører anførte mod hans Vædringsforslag, ikke i og for sig ere afgjørende. Naar jeg ikke bestemindrer ikke

kan anbefale det høie Thing at vedtage Vædringsforslaget under Nr. 11, er det, fordi det forekommer mig, at en saadan Tilføielse som den her foreslaaede i en meget væsentlig Grad vil ophæve selve Hovedreglen. Vel sagde den ærede Forslagsstiller, at han for enkelte Tilfælde vilde ønske, at Indenrigsministeren havde en særlig Bevillingsret, men disse enkelte Tilfælde ere ikke givne i Forslaget, og jeg skjønner ikke rettere, end at det, i alt Fald efter den Erfaring, man hidtil har havt, grumme let vil komme dertil, at Undtagelserne ville opløse Reglen. Naar jeg imidlertid lægger særdeles Vægt paa, at Reglen ikke sluges af Undtagelserne, da er det, fordi netop Reglen, saaledes som den findes i § 2, er et af de Midler, hvorigjennem Lovforslaget har søgt at fremme sin Hovedtanke, nemlig den, at lade Selveiendom afløse Fæstevæsenet. Vilde Godseierne fassholde deres Fæstegods som saadant, maa de finde sig i, at Fæstelovgivning og den tilhørende Omfordelingslov kommer til at hvile paa det, og naar den ærede Forslagsstiller sagde, at der saa ikke var nogen som helst Mulighed for, at en Gaard, som nu kun havde 20 Td. Land boniteret Jord, kunde omdeles, saa siger jeg: jo, det kan den, og det ganske simpelt derved, at Vedkommende følger den Anvisning, som det ærede Medlem har givet i sit Forslag under Nr. 12, nemlig ved at sælge Hovedparcellen; thi saa er der ikke det Fjærneste iveien. Det er altsaa ikke det Ubestemte i Forslaget, som for mig er det Afgjørende, men derimod dette, at det efter min Mening netop modarbejder den Tanke, der ligger i § 2, og saaledes slutter sig til det Mindretalsforslag, som forelaa ved 2den Behandling, og som det høie Thing ikke fandt Anledning til at gaa ind paa. Forøvrigt skal jeg give det ærede Medlem Ret i, at, naar der ikke netop var Tale om Ufærligheden af at have en fast Lovregel, vilde den Regel, som ligger i Ordene „tilstrækkelig til en Gaardmandsfamilies Underhold“ ganske vist være mere adæquat med de virkelige Forhold end en Bestemmelse om et vist Kvantum Hartkorn eller et vist Areal af boniteret Jord. — Hvad derimod Forslaget under Nr. 12 angaar, saa tillod jeg mig allerede ved 2den Behandling